

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye’de son dönemde akademisyenlere yönelik gözaltı ve tutuklama faaliyetlerinin neden ve sonuçları ile kişiye özgü suç ve ceza uygulamalarının araştırılması amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve talep ederiz.

Meral DANIŞ BEŞTAŞ

① **Adana Milletvekili**

GEREKÇE

11 Ocak 2016 tarihinde ülkede son dönemde meydana gelen sivil ölümler ve hak ihlallerine dikkat çekmek amacı ile “Barış İçin Akademisyenler İnsiyatifi” tarafından 89 üniversiteden 1128 akademisyenin imzacısı olduğu bir bildiri yayımlanmıştır.

“Bu suça ortak olmayacağız” başlığı ile yayımlanan bildiride; sivil ölüm ve sürgün politikalarının sonlanması, sokağa çıkma yasağı uygulamalarının kaldırılması, insan hakkı ihlallerinin tespit edilmesi ve sorumluların cezalandırılması, sokağa çıkma yasağı uygulamasından kaynaklanan maddi-manevi zararların tazmini ve bu hususta bağımsız gözlemcilerin raporlama yapabilmesi, toplumsal kalıcı barışın tesisi adına adımlar atılması ve bu konuda bağımsız gözlemcilerin bulunmasına dair talepler yer almakta idi.

Ancak ne var ki barışçıl talepler kamuoyunda bazı tartışmalara neden olmuş, organize suç örgütleri "Sözde Aydınlar Çanlar İlk Önce Sizin İçin Çalacak" başlıklı bir yazı ile

akademisyenleri hedef göstererek, “oluk oluk kanlarınızı akıtacağız ve akan kanlarınızla duş alacağız” şeklinde açıklamalarda bulunmuşlardır. Akademisyenlerin bildiriye deklare etmelerinin hemen ardından akademisyenler hakkında adli ve idari soruşturmalar başlatılmış; 15 Ocak günü ise onlarca akademisyen gözaltına alınmış, görevden uzaklaştırılmıştır.

Akademisyenler hakkında açılan soruşturma konusu ise 'Terör örgütü propagandası yapmak', 'Devletin manevi şahsiyetini tahkir etmek' olmuştur. Oysa az evvel de ifade ettiğim üzere suça konu edilen bildirinin içeriği başta yaşam hakkının sağlanması ve korunması ile toplumsal barışın tesisinden müteşekkildir. Bu itibarla aynı zamanda akademik özgürlük alanına da müdahale niteliğindeki bu gelişmeler toplum nezdinde kaygı ile karşılanmaktadır. Nitekim üniversiteler bilimsel öğreti ve düşünsel faaliyetler ışığında gelişebilecek ve özerk olması gereken kurumlardır. Aksi halde gelişimden ve değişimden söz etmek mümkün olmaz. Bu da ancak düşünce ve düşünceyi ifade hürriyetinin sağlanması koşulu ile mümkün olur. Esasen şu an akademisyenler hakkında soruşturma başlatılması, tutuklanmaları gibi hızla akademilere yönelik başlatılan bu yönelim akademilerin, üniversitelerin tamamına yönelik oluşturulan bir baskı mekanizmasıdır. Bu baskı mekanizmasının toplumun tamamına sirayet etmesi beklenen bir kaygıdır. Ayrıca böylelikle hukuk kurallarının çiğnendiğine dolayısıyla hukuk sisteminin çöktüğüne de şahit olmaktadır.

Akademisyenlerin tutuklanmalarına dair mahkeme kararında şu ifadeler yer almakta olup; “... *asıl şiddeti yaratanın terör örgütü olduğunun bilindiği halde bildiride terör örgütüne yönelik hiçbir eleştiri ve kınamanın dahi yer almamış olması dikkate alındığında şüphelilerin terör örgütünün eylemlerini destekler mahiyette tavır içerisinde olduklarının açık olduğu, bildirinin yayınlanmasından sonra şüphelilerin basın toplantısı düzenleyerek aynı metni tekrar okudukları, metinde geçen hususları tekrar ettikleri, sözde barış talebi altında silahlı terör örgütünün propagandasını alenen yaptıkları...*”; “...*esasen savunma pozisyonunda olan devletin, katliamdan yaptığından bahsedip, asıl saldırıları gerçekleştiren terör örgütü mensuplarının eylemlerine hiç değinilmemesinden şüphelilerin terör örgütüyle aynı fikir ve eylem birliği içinde olduklarının delili olduğu, yayınlanan bildirinin de bu kapsamda değerlendirilmesi gerektiğinin kanaatine varıldı.*” kişinin bir konuya ilişkin beyanatta bulunmamış olması doğrudan suç kapsamına sokulmaktadır. Bu durum ise

akademisyenlere yönelik baskı araçlarının hukuksuzluğunu da gözler önüne sermektedir.

“Yaşam Hakkı” savusunu ile bir bildiriye imza atmak fiilinden ötürü “suçlu” kategorisine sokulan akademisyenlerin tamamen düşüncelerini ifade hürriyeti bağlamındaki eylemleri mahkemelerce ceza usulüne aykırı olarak geniş yorumlanmış, “örgüt faaliyetlerini” kınamamaları tutuklanmalarına gerekçe edilmiştir. Bir kişinin düşünsel bir pasiflikten ötürü suçlu olarak kabul edilmesi hiçbir hukuk sisteminde söz konusu değildir. Akademisyenler için adeta olmayan bir suç kategorisi oluşturulmuş ve mahkeme bu zanla hareket etmiştir. Bu bağlamda akademisyenlerin tutuklanması ile başlayan sürecin hem hukuksal hem de akademik özgürlük bağlamında ele alınması; akademik özgürlük alanına getirilen bu sınırlamaların nereye evrileceğinin tespiti ve buna dair önlemler alınması amacıyla meclis araştırma komisyonunun kurulması gereklilik arz etmektedir.

İdris BALUKEN
HDP Diyarbakır Milletvekili

Filiz KERESTECİOĞLU DEMİR
HDP İstanbul Milletvekili

Garı PAYLAN
HDP İstanbul Milletvekili

Hüda KAYA
HDP İstanbul Milletvekili

Ertuğrul KÜRKÇÜ
HDP İzmir Milletvekili

Müslüm DOĞAN
HDP İzmir Milletvekili

Ayhan BİLGİN
HDP Kars Milletvekili

Ali ATALAN
HDP Mardin Milletvekili

Erol DORA
HDP Mardin Milletvekili

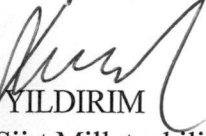
Gülser YILDIRIM
HDP Mardin Milletvekili

Mithat SANCAR
HDP Mardin Milletvekili

Ahmet YILDIRIM
HDP Muş Milletvekili

Burcu ÇELİK ÖZKAN
HDP Muş Milletvekili

Besime KONCA
HDP Siirt Milletvekili

Kadri YILDIRIM
HDP Siirt Milletvekili

16

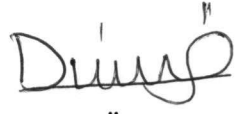

17 Aycan İRMEZ
HDP Şırnak Milletvekili

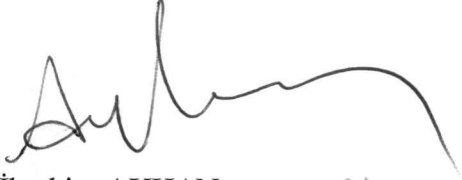

Faysal SARIYILDIZ
HDP Şırnak Milletvekili

18

19 Ferhat ENCÜ
HDP Şırnak Milletvekili

20

Dilek ÖCALAN
HDP Şanlıurfa Milletvekili

İbrahim AYHAN
HDP Şanlıurfa Milletvekili

21

22 Osman BAYDEMİR
HDP Şanlıurfa Milletvekili

Alican ÖNLÜ
HDP Tunceli Milletvekili

23

24

Adem GEVERİ
HDP Van Milletvekili

Lezgin BOTAN
HDP Van Milletvekili

25

26

Nadir YILDIRIM
HDP Van Milletvekili